

Analiza stanja i perspektive razvoja konjičkog sporta u središnjoj Hrvatskoj

Keber, Lidija

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:117:911465>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-30**



Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Zagreb - KIFoREP](#)



**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET**

Lidija Keber

**ANALIZA STANJA I PERSPEKTIVE RAZVOJA
KONJIČKOG SPORTA U SREDIŠNJOJ
HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Zagreb, rujan, 2024.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA
(sve CALIBRI 10)

DIPLOMSKI RAD

Sveučilište u Zagrebu
Kineziološki fakultet
Horvaćanski zavoj 15, 10000 Zagreb, Hrvatska

Naziv studija: Kineziologija; smjer: Kineziologija u edukaciji i Kineziološka rekreacija

Vrsta studija: sveučilišni

Razina kvalifikacije: integrirani prijediplomski i diplomski studij

Studij za stjecanje akademskog naziva: sveučilišna magistra kineziologije u edukaciji i kineziološkoj rekreaciji
(univ. mag. cin.)

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Kineziologija

Vrsta rada: Stručni rad

Naziv diplomskog rada: je prihvaćena od strane Povjerenstva za diplomske radove Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 2021./2022. dana 13. svibnja 2022. godine

Mentor: izv. prof. dr. sc. Zrinko Čustonja

Pomoć pri izradi:

Analiza stanja i perspektive razvoja konjičkog sporta u središnjoj Hrvatskoj

Lidija Keber, (0034062164)

Sastav Povjerenstva za ocjenu i obranu diplomskog rada i diplomskog ispita:

- | | |
|---------------------------------------|----------------------|
| 1. izv. prof. dr. sc. Zrinko Čustonja | Predsjednik - mentor |
| 2. izv. prof. dr. sc. Dario Škegro | član |
| 3. izv. prof. dr. sc. Sanela Škorić | član |
| 4. izv. prof. dr. sc. Danijel Jurakić | zamjena člana |

Broj etičkog odobrenja:

Rad je u tiskanom i elektroničkom (pdf format) obliku pohranjen u Knjižnici Kineziološkog fakulteta, Horvaćanski zavoj 15, Zagreb

**BASIC DOCUMENTATION CARD
(all CALIBRI 10)**

DIPLOMA THESIS

University of Zagreb
Faculty of Kinesiology
Horvacanski zavoj 15, 10000 Zagreb, Croatia

Title of study program: Kinesiology; course Kinesiology in Education and Recreation

Type of program: University

Level of qualification: Integrated undergraduate and graduate

Acquired title: University Master of Kinesiology in Education and Recreation

Scientific area: Social sciences

Scientific field: Kinesiology

Type of thesis: Professional work

Master thesis: has been accepted by the Committee for Graduation Theses of the Faculty of Kinesiology of the University of Zagreb in the academic year 2021/2022 on May 13th 2022

Mentor: *Zrinko Čustonja*, PhD, associate prof.

Technical support:

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT PERSPECTIVES OF EQUESTRIAN SPORTS IN CENTRAL CROATIA

Lidija Keber, (0034062164)

Thesis defence committee:

- | | | |
|----|---|----------------------------|
| 1. | <i>Zrinko Čustonja</i> , PhD, associate prof. | chairperson-
supervisor |
| 2. | <i>Dario Škegro</i> , PhD, associate prof. | member |
| 3. | <i>Sanela Škorić</i> , PhD, associate prof. | member |
| 4. | <i>Danijel Jurakić</i> , PhD, associate prof. | substitute member |

Ethics approval number:

Printed and electronic (pdf format) version of thesis is deposited in Library of the Faculty of Kinesiology,
Horvacanski zavoj 15, Zagreb

Ovim potpisima se potvrđuje da je ovo završna verzija diplomskog rada koja je obranjena pred Povjerenstvom, s unesenim korekcijama koje je Povjerenstvo zahtijevalo na obrani te da je ova tiskana verzija istovjetna elektroničkoj verziji predanoj u Knjižnici.

Mentor:

izv.prof.dr.sc. Zrinko Čustonja

Student:

Lidija Keber

ANALIZA STANJA I PERSPEKTIVE RAZVOJA KONJIČKOG SPORTA U SREDIŠNJOJ HRVATSKOJ

Sažetak

Konjički sport jedan je od najstarijih sportova koji u posljednje vrijeme postaje sve popularniji kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj. Za razliku od ostalih sportova u kojima sportaši rukuju rekvizitima ili spravom on uključuje suradnju između sportaša i životinje – konja. Suradnja jahača i konja zahtjeva razvijanje specifičnih vještina, komunikacije i razumijevanja konjskog ponašanja, ali i razumijevanje samog sebe, kontrolu emocija i sposobnost prilagođavanja različitim situacijama kako bi se uspješno nosili s pritiskom i stresnim situacijama, te održali ravnotežu i uspješno komunicirali sa konjem. Osim toga, konjički sport, od jahača traži znanje u jahanju, skakanju, dresuri i drugim tehnikama. U ovom radu istražiti će ključne discipline konjičkog sporta i različite vrste konja koje se koriste u tim disciplinama. Glavni cilj ovog rada bit će mi utvrđivanjem ključnih faktora, analizirati trenutno stanje konjičkog sporta u središnjoj Hrvatskoj, te na temelju dobivenih rezultata pokušati odrediti potencijalne prilike za daljnji razvoj i unapređenje konjičkog sporta.

Ključne riječi: konjički sport, jahači, konjičke discipline, financije , središnja Hrvatska

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT PERSPECTIVES OF EQUESTRIAN SPORTS IN CENTRAL CROATIA

Summary

Equestrian sport is one of the oldest sports that has recently become increasingly popular both in the world and in Croatia. Unlike other sports in which athletes handle props or equipment, it involves cooperation between the athlete and the animal – the horse. Cooperation between rider and horse requires the development of specific skills, communication and understanding of horse behavior, but also self-understanding, control of emotions and the ability to adapt to different situations in order to successfully cope with pressure and stressful situations, and to maintain balance and successfully communicate with the horse. In addition, equestrian sport requires knowledge of riding, jumping, dressage and other techniques from the rider. In this paper I will explore the key disciplines of equestrian sports and the different types of horses used in these disciplines. The main goal of this work will be to determine the key factors, analyze the current state of equestrian sports in central Croatia, and based on the obtained results, try to determine potential opportunities for further development and improvement of equestrian sports.

Keywords: equestrian sport, riders, equestrian disciplines, finance, central Croatia

Sadržaj

1. Uvod.....	8
1.1. Konjički sport.....	8
1.2. Ustroj i organizacija konjičkog sporta	15
1.3. Pregled istraživanja	16
1.4. Metode istraživanja	16
2. Jahači i jahačice	20
3. Konji / grla.....	26
4. Treneri	30
5. Financije	32
6. Perspektive razvoja konjičkog sporta u središnjoj Hrvatskoj	36
7. Zaključak	38
8. Literatura	39

1. Uvod

1.1. Konjički sport

Još od kamenog doba konji imaju važno mjesto u ljudskom društvu. Kroz povijest ljudi su konje koristili za različite svrhe, uključujući prijevoz tereta, poljoprivredu, vojne operacije, ali i za različite sportske aktivnosti. (Vogel, 2008.)

Jahanje, odnosno konjički sport jedan je od najstarijih sportova na svijetu. Tko god je bio u blizini konja ili ga zajahao iz bilo kojeg razloga sigurno je primijetio da se radi o vrlo snažnoj i moćnoj životinji. To je vještina vođenja i upravljanja konjem, koji jahaču omogućava da kontrolira brzinu, smjer i stil kretanja konja dok sjedi na njegovim leđima, te pri tome stvara jedinstvenu vezu s konjem. Osim toga, jahanje je tjelesna aktivnost koja zahtijeva od jahača ravnotežu, snagu, koordinaciju, a istovremeno pomaže u poboljšanju fizičke kondicije i razvoju osjećaja za konja. Jahanje, osim što pruža fizičku spremu pozitivno utječe na emocionalno i mentalno stanje čovjeka. Konjički sport, s druge strane, predstavlja natjecateljski aspekt jahanja, gdje se jahači natječu u različitim disciplinama. On zahtijeva visoku razinu vještine, discipline i fizičke spremnosti ne samo od konja, nego i od jahača. Konjički sport razlikuje se od ostalih sportova jer sportaš ne rukuje spravom ili rekvizitom već živim bićem koji ima svoju volju, ćud i granice izdržljivosti. Da bi jahač i konj uspješno surađivali, trebaju se ponašati kao jedno, odnosno bez pravilnog držanja tijela i bez pravilnih pokreta jahača, nema ni skladnog, elegantnog, povezanog i lakog kretanja konja. (Hermsen, 2003.)

Postoji nekoliko konjičkih disciplina, a neke od njih su i Olimpijske discipline. Najpopularnije konjičke discipline su:

1. **Dresurno jahanje** smatra se umjetnošću konjičkog sporta te služi kao osnova treninga svim drugim disciplinama. Osnovna svrha je razvoj, kroz sustavni i progresivan trening, konjima svojstvene atletske sposobnosti i želje za radom, tj. razviti do maksimuma njegove potencijale kao jahaćeg konja. Na dresurnim natjecanjima konj mora pokazati osnovne kretnje: hod, kas, galop te prijelaze iz jedne vrste kretanja u drugi, odnosno izvođenje različitih figura kao što je prikazano na Slici 1. Dresurno jahanje jedno je od Olimpijskih disciplina. (O Dresurnom Jahanju, n.d.)



Slika 1. Konj i jahač u izvedbi dresurne figure „*Anna Marek and Holiday*“, A. Ryback
(izvor: <https://worldequestriancenter.com/dressage-shows-start-strong-with-world-equestrian-center-dressage-vi/>)

2. **Preponsko jahanje** je druga disciplina koja pripada olimpijskim disciplinama. Na natjecanjima konj i jahač moraju određenim redoslijedom i u zadanom vremenu preskočiti minimalnih 10 i maksimalnih 13 prepreka. Natjecanja se razlikuju prema visini prepona, odnosno što je visina veća, veći je i broj prepona kao što je teža i njihova kombinacija u skakalištu. Natjecateljski par koji skupi najmanje kaznenih bodova i završi utakmicu u što kraćem vremenu je pobjednik. Za svaku srušenu preponu natjecateljskom paru dodjeljuje se 4 kaznena boda. Također za neposlušnost konja dodjeljuju se 4 kaznena boda, a u slučaju treće neposlušnosti natjecateljski par bit će diskvalificiran. (Hermsen, 2003.)



Slika 2. Konj i jahač u skoku preko prepone
(izvor: <https://www.konji.hr/images/preponsko-jahanje.jpg>)

3. **Daljinsko jahanje** (eng. endurance riding) je ispit izdržljivosti jahača i njegovog konja. Dužine staza mogu biti od 20 – 160 kilometara, te su podijeljene na više etapa. Kao što je prikazano na Slici 3. staze, odnosno natjecanje se odvija u prirodi na različitim terenima. Nakon svake etape

kao, i prije samog starta, te na cilju, konj prolazi veterinarski pregled. Konj koji ne ispunjava kriterije veterinarskog pregleda nakon svake etape, ne može niti nastaviti niti završiti utrku. Ova disciplina posebna jer zbog toga što osim fizičkog napora, utrka zahtjeva psihičku stabilnost jahača i konja, a tijekom utrke na iskušenju su privrženost konja jahaču i obrnuto. (Jusufović, 2018)



Slika 3. Jahači na stazi u utrci daljinsko jahanje

(izvor: <https://www.konji.hr/images/daljinsko-jahanje.jpg>)

4. **Galopske utrke** su najbrža i najuzbudljivija forma konjskih utrka, u kojoj konji trče punim galopom na različitim udaljenostima (Tzv. „full galop) (Slika 4.). U galopskim utrkama, konji trče na stazi određene duljine, koja može varirati od nekoliko stotina metara do nekoliko kilometara. Konji se utrkuju u grupama, a prvi konj koji prijeđe ciljnu liniju pobjeđuje. Startaju iz startnih strojeva . Galopske utrke su vrlo zahtjevne i za konje i za jahače. Konji moraju biti vrlo brzi i izdržljivi, a jahači (Tzv. Džokeji) moraju biti sposobni kontrolirati konje tijekom utrke, te su obično lakši i manji ljudi zbog smanjenja opterećenja na konju. Galopske utrke često su povezane s kladionicama i klađenjem na konje. Postoje i galopske utrke sa preprekama tzv. Steeplechase. Najčešće nije riječ o teškim i visokim preprekama, ali ih treba savladati pri velikoj brzini. (Hermsen, 2003.)



Slika 4. Galopska utrka, A. Lučić

(izvor: <https://ezadar.net.hr/ostalo/galerije/2353367/14-medunarodne-konjicke-utrke-oluja-95/?slika=909549>)

5. **Kasačke utrke** su konjička disciplina u kojima konji brzim kasom vuku sulke trkaćom stazom. U kasačkim utrkama konji ne smiju prijeći u kenter ili galop. Odvijaju se na kružnim stazama koje su najčešće dužine od 1.600 do 3.400 metara. Vozač sjedi u laganoj kočiji na dva kotača tzv. Sulke (Slika 5.) odmah iza konja i upravlja konjem. (Hermsen, 2003.)



Slika 5. Natjecatelj u sulkama

(izvor: https://www.hipodrom.hr/medjunarodne_priredbe.html)

6. **Vožnja zaprega** je najstarija konjička disciplina. Vozač zaprege sjedi na kočiji koju vuku jedan, dva ili četiri konja (Slika 6.). Natjecanja u vožnji odvija se u tri discipline: A (dresura), B (maraton) i C (vožnja preciznosti). Svaka disciplina posebno se boduje i svaka ima svog pobjednika. Za proglašenje ukupnog pobjednika zbrajaju se kazneni bodovi sve ti discipline i pobjednik je natjecatelj s najmanjim brojem kaznenih bodova. (Hermsen, 2003.)



Slika 6. Kočija s dva zaprežna konja

(izvor: https://www.orescanin.eu/konjanici_i_kocije/prestavljanje_zaprega_bijelo_biserje_slavonije_2015.html)

7. **Western jahanje** je konjička disciplina koja je popularna u Sjevernoj Americi i koja je nastala iz potrebe za upravljanjem govedima i radom na rančevima. Temelji se na mirnoći i jednostavnosti. Ovo jahanje razlikuje se od ostalih jer jahač drži uzde u jednoj ruci, a konj se uči da reagira na dodir uzda na svojem vratu (Slika 7.). Western jahanje uključuje niz različitih disciplina, uključujući trkačke utrke, penjanje na prepreke, izložbeno jahanje, te rodeo događaje poput rodea i rodeo parada. (Hermsen, 2003.)



Slika 7. Rodeo jahač

(izvor: <https://www.horsesportireland.ie/disciplines/reining-western-riding/>)

8. **Višeboj ili eventing** je konjička disciplina koja uključuje natjecanje u nekoliko različitih disciplina u istom natjecanju. Cilj je postići najbolji ukupni rezultat u svim disciplinama kako bi se osvojio prvo mjesto. Konjički višeboj obično uključuje tri osnovne discipline - dresura, cross-country (preponsko jahanje) i skokove (skokovi preko prepona). U dresurnom dijelu

natjecanja, jahač i konj izvode niz kontroliranih kretnji poput zavoja, okreta i promjene tempa u šarenom krugu. Cross-country dio natjecanja se odnosi na preponsko jahanje. Jahač i konj prolaze kroz stazu koja uključuje prirodne prepreke poput brda, šume i vode (Slika 8.), te umjetne prepreke poput zidova, jaraka i prepona. Cilj je preći stazu u najbržem vremenu s najmanje pogrešaka. U skokovima dijelu natjecanja, jahač i konj prolaze kroz stazu koja uključuje prepreke koje se sastoje od niza prepona. Natjecanja se obično odvijaju tijekom nekoliko dana i zahtijevaju izdržljivost i koncentraciju tijekom svake discipline. Olimpijske igre također uključuju konjički višeboj kao jednu od svojih disciplina. (Hermsen, 2003.)



Slika 8. Konj i jahač na vodenoj prepreci

(izvor: <https://svijetkonja.ba/konjicki-sport/>)

9. **Voltažiranje ili akrobatsko jahanje** je gimnastika na konju. Sastoji se od izvođenja akrobatskih elemenata na konju dok se on kreće u galopu. Jahači koji sudjeluju u ovoj disciplini moraju imati izuzetnu kontrolu nad konjem i izvoditi složene pokrete poput stoja na rukama na konju, trčanje po leđima konja, izvođenje salta (Slika 9.) i slično. Konj također mora biti miran i kontroliran kako bi se izbjegli mogući rizici za jahača. Postoje različiti stilovi akrobatskog jahanja, uključujući francuski i španjolski stil. Francuski stil uključuje više elemente skokova i akrobatskih pirueta, dok španjolski stil uključuje više elemente plesачkih koraka i povezanosti s publikom. Voltažiranje se obično izvodi na posebnim događajima, poput sajmova, konjičkih natjecanja i izložbi, a ponekad se može vidjeti i kao dio cirkuskih predstava. (Hermsen, 2003.)



Slika 9. Gimnastičarka na konju u saltu (izvor: <https://svijetkonja.ba/konjicki-sport/>)

10. **Polo** je igra u kojoj se mala loptica od čvrste plastike udara dugačkom palicom za vrijeme jahanja na konju (Slika 10.), a cilj je protivničkom timu zadati što više golova. Jedan je od skupljih sportova jer igrač za vrijeme utakmice nekad promijeni i 4 konja. Igra se u dva tima su četiri igrača, a igra se na prostranim igralištima širokim do 300 metara, a dužine do 175 metara, na kojima su sa svake strane golovi. Ovisno o vrsti natjecanja igra se između 4 i 8 *chukka* (vremenski dio igre u trajanju od 7 minuta). Umorni konji mijenjaju se između *chukki*, a na važnijim mečevima jahači izmjenjuju i po više od 4 konja. (Klincek, 2014)



Slika 10. Jahači s palicama na konjima (izvor: <https://gofindalice.com/blog/what-is-polo-basic-rules>)

1.2. Ustroj i organizacija konjičkog sporta

Konjički sportovi su popularni diljem svijeta i obično se organiziraju putem nacionalnih konjičkih saveza koji upravljaju sportom u svojim zemljama. Konjički sport organiziran je na svjetskoj razini putem Međunarodne konjičke federacije (FEI) koja se bavi reguliranjem, organiziranjem i promoviranjem konjičkog sporta diljem svijeta. FEI je osnovana 24. studenog 1921. godine u Parizu, a danas je sjedište u Lausanne, Švicarska. Trenutno je 130 nacionalnih konjičkih saveza članova FEI. Statut FEI štiti konje od zlostavljanja ili dopinga. Zadužen je za organizaciju svjetskih prvenstava, rukovodi konjičkim natjecanjima na olimpijskim igrama, te za postavljanje standarda za različite discipline konjičkog sporta. (Wikipedia “International Federation for Equestrian Sports”)

U svakoj zemlji postoji nacionalni konjički savez koji se brine za organizaciju konjičkog sporta u toj zemlji. Ti savezi obično imaju vlastitu hijerarhiju s nacionalnim tijelima koja upravljaju različitim aspektima sporta. Konjički savezi također obično surađuju s drugim sportskim organizacijama u svojoj zemlji, kao što su olimpijski odbori ili ministarstva sporta.

Što se tiče Hrvatske, konjički sport organiziran je putem Hrvatskog konjičkog saveza, koji je nacionalna sportska organizacija za konjički sport u Hrvatskoj. Sjedište je u Zagrebu. HKS je zadužen za organizaciju natjecanja, treniranje jahača i konja, te promicanje konjičkog sporta u Hrvatskoj. Osim HKS-a postoje i neki drugi konjički savezi kao što su Savez zaprežnih sportova (kasački savez) i galopski savez. U Hrvatskoj postoje mnoge konjičke udruge i klubovi koji se bave različitim konjičkim disciplinama. Trenutno u Hrvatskoj ima 67 klubova koji su registrirani i aktivni članovi HKS. Pravi broj svih klubova u Hrvatskoj znatno je veći i on varira s obzirom na njihovu aktivnost i registraciju. (Baban, Gregić, Antunović, 2012.)

S druge strane, iako postoji velik broj klubova, u Hrvatskoj postoje samo četiri hipodroma. Oni se nalaze u Zagrebu, Osijeku, Sinju i Oroslavlju. Najstariji i najpoznatiji je onaj u Zagrebu. Što se tiče ostale infrastrukture, većina klubova ima vlastite jahališne površine i objekte, opremljene prema potrebama specifičnih disciplina konjičkog sporta. (Wikipedia, 2. “Popis Hipodroma U Hrvatskoj”)

1.3. Pregled istraživanja

U ovom pregledu istraživanja razmotrit ću ključne teme, teorije i pristupe koji su korišteni u prethodnim istraživanjima, a vezani su uz temu ovoga rada. S obzirom na dostupne izvore i relevantnost, napomenula bih da ovaj pregled istraživanja nije konačan i da mogu postojati radovi ili studije koje nisam obuhvatila.

Kroz pregled dostupnih materijala, nisam uspjela pronaći istraživanja koja se izravno bave mojom temom, ali uz analizu dosadašnjih istraživanja u području konjičkog sporta, dobila sam razne informacije i smjernice koje su mi pomogle u provedbi mog istraživanja. Temeljem pregleda i analize dosadašnjih istraživanja, ali i osobnog iskustva, rekla bi da je konjički sport iznimno kompleksan i opširan sport, na čiji razvoj utječu brojni faktori. Kako bi što lakše definirali faktore koji utječu na razvoj konjičkog sporta, prvo moramo dobro poznavati što sve uključuje konjički sport. Pa tako, Čačić (2010) u svom radu navodi kako se u mnogim ekonomski razvijenijim zemljama svijeta, cjelokupno konjogojstvo istih zemalja zbog profitabilnosti objedinjuje pod nazivom „konjička industrija“. Razvijene konjičke industrije imaju veliku ulogu u nacionalnim ekonomijama i u stabiliziranju lokalnih ekonomija, bitno doprinose socijalnoj stabilnosti zajednice, očuvanju okoliša, zdravlju ljudi i poboljšanju kvalitete života. Konjička industrija predstavlja sektor koji obuhvaća razna područja koja su povezana sa konjičkim sportom. Neka od tih područja su: uzgoj i selekcija konja za različite svrhe (npr. sportski konji, konji za rad, konji za rekreativno jahanje), trgovina konjima i opremom, treniranje i obuka konja i jahača usmjerene na specifične discipline, zatim područje vezano uz veterinarsku skrb, organizaciju događanja, te područje vezano uz turizam i rekreaciju. Osim navedenog Čačić (2010) navodi kako razvoj konjičke industrije pozitivno utječe na očuvanje okoliša i razvoj poljoprivrede, i samim time osigurava otvaranje velikog broja radnih mjesta koja su izravno ili neizravno povezana sa konjičkim sportom. Zaključno, navodi, kako je Hrvatska konjička industrija relativno mala, ali sa velikim potencijalom za razvoj budući da postoji cjelokupna infrastruktura potrebna za dalji razvoj.

1.4. Metode istraživanja

Cilj ovog istraživanja je analizirati trenutno stanje konjičkog sporta u Hrvatskoj radi utvrđivanja potencijalnih prilika za daljnji razvoj i unapređenje konjičkog sporta. Kada govorimo o analizi stanja u konjičkom sportu važno je odrediti čimbenike koji mogu utjecati na broj aktivnih

klubova, broj licenciranih jahača i jahačica, broj licenciranih grla, broj trenera. Također, važno je istražiti i financijsku podršku koju država i lokalne zajednice pružaju za razvoj konjičkih sportova u središnjoj Hrvatskoj.

Iako, trenutno, Hrvatski konjički savez okuplja 67 klubova diljem Hrvatske, za potrebe pisanja ovog rada nisam analizirala područje cijele Hrvatske, već samo područje središnje Hrvatske. To područje obuhvaća: Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Karlovačka županija, Sisačko-moslavačka županija, Varaždinska županija, Bjelovarsko-bilogorska županija, Koprivničko-križevačka županija i Međimurska županija. Na tom području ukupno su 34 kluba koji su članovi HKS-a i čije sam podatke koristila za potrebe pisanja ovog rada. Jedan od razloga zašto sam odabrala samo područje središnje Hrvatske, je taj što sam primijetila da se tu nalazi najviše klubova, odnosno velika je koncentracija konjičkih klubova u odnosu na druge regije u zemlji. Za potrebe pisanja ovog rada, radi lakše organizacije podataka i bolje preglednosti izradila sam MS Excel tablicu s popisom 34 konjička kluba. U tablici (Slika 11.) nalaze se osnovni podaci o klubovima kao što su adresa, grad, županija i ostalo.

Kako bi prikupila podatke koji su mi bili potrebni za daljnje pisanje ovog rada koristila sam metodu anketnog istraživanja, te pomoću MS Excel programa napravila anketni upitnik u obliku tablice (Slika 12.) s varijablama za koje smatram da su bitne za pisanje ovog rada. Uzorak varijabli koje sam koristila bili su licencirani jahači oba spola i svih dobnih kategorija, licencirana grla i licencirani treneri. Tablicu sam zatim prosljedila na službene e-mailove prethodno definiranih 34 konjička kluba.

	A	B	C	D	E	F
1		Ime kluba	Adresa	Grad	Županija	OIB
2	1.	KK Agramer	Poljana Čička 76h	Zagreb	Zagreb	32095381269
3	2.	KK Batida	Čerešnjevac 4a	Zagreb	Zagreb	99671782265
4	3.	KK BIT-EK Team	Hudobička 50	Zagreb	Zagreb	22761463308
5	4.	KK Breza	Prigradska ulica III odvojak 44	Zagreb	Zagreb	3444593807
6	5.	KK Edek	Viktora Kovačića 12	Zagreb	Zagreb	85562553089
7	6.	KK Evago	Slavka Čora1b	Zagreb	Zagreb	54546502669
8	7.	KK Hiperion	Fakultetsko dobro 7/2	Zagreb	Zagreb	39779961423
9	8.	KK Jarun	Vrbje bb	Zagreb	Zagreb	14377492857
10	9.	KK Konjičko društvo Zagreb	Radoslava Cimermana 5	Zagreb	Zagreb	71867702085
11	10.	KK SOKOL Dupci	Stari Dvor 35	Zagreb	Zagreb	47006092765
12	11.	KK Zagreb	R. Cimermana 5	Zagreb	Zagreb	52097603014
13	12.	Sportski KK SEM	Čerešnjevac 4a	Zagreb	Zagreb	68275798615
14	13.	Sportski KK Sv. Juraj	Igrališna ulica 22	Zagreb	Zagreb	3430048204
15	14.	KK AS-Klinča Sela	Samoborska 12	Jastrebarsko	Zagrebačka	98803784469
16	15.	KK Challenge	Repinec 64	Gradec	Zagrebačka	30781924578
17	16.	KK Mirnovec	Većeslava Kolara 28	Samobor	Zagrebačka	60067600138
18	17.	KK Classic	Stara Rača 40	Nova Rača	Bjelovarsko-bilogorska	01546066135
19	18.	KK Čazma	Moslavačka 18	Čazma	Bjelovarsko-bilogorska	60359819677
20	19.	KK DANarab	Bilogorska 141	Špišić Bukovica	Virovitičko-podravska	93333006619
21	20.	KK Đurđevački graničari	Đure Basaričeka 156	Đurđevac	Koprivničko-križevačka	3179071693
22	21.	KK Galop team Koprivnica	Frana Galovića 140	Peteranec	Koprivničko-križevačka	2500973913
23	22.	KK Garestin	Sajmišna ulica 68	Varaždin	Varaždinska	2477914329
24	23.	KK Garić	Ulica bana Jelačića 15	Garešnica	Bjelovarsko-bilogorska	13709168686
25	24.	KK Hidalgo	Batina 79	Pisarovina	Zagrebačka	91185066964
26	25.	KK Husar	Franje Vidovića bb	Čazma	Bjelovarsko-bilogorska	64591775616
27	26.	KK Magušar	Školska 31	Tršće	primorsko- goranska	53583744246
28	27.	KK Nikola Zrinski	Trg Reublike 13	Donja Dubrava	Međimurska	2055744668
29	28.	KK Sv. Martin	Prozorska ulica 270	Dugo selo	Zagrebačka	4341826295
30	29.	KK Trajbar Team	Bana J.Jelačića 199	Zaprešić	zagrebačka	60836391384
31	30.	KK Varaždin '95	Sajmišna ulica 68	Varaždin	Varaždinska	93472577834
32	31.	KK Vinia	Puričani 27	Bjelovar	Bjelovarsko-bilogorska	20716622580
33	32.	KK Zlatni Klas	Otrovanec 228	Pitomača	Virovitičko-podravska	81693641558
34	33.	KK Zrinski-Zrinski Topolovec	Središće 274	Zrinski Topolovec	Bjelovarsko-bilogorska	53970347520
35	34.	Konjička udruga Konji gizdavi	Trg Hrvatskih branitelja 3	Velika Pisanica	Bjelovarsko-bilogorska	80539709586

Slika 11. Prikaz MS Excel Tablice s popisom 34 konjička kluba na području središnje Hrvatske i njihovih podataka

	M	Ž	Ukupno
1) Broj jahača:			
2) Broj licenciranih jahača:			
a) seniori:			
b) juniori			
c) kadeti			
3) Br. Rekreativnih jahača:			
4) Broj grla:			
a) Broj licenciranih grla:			
5) Broj licenciranih trenera:			
a) viša ili visoka stručna sprema (kineziologija):			
b) osposobljeni za rad u sportu (HOA i sl.)			
c) ostalo			

Slika 12. Prikaz anketnog upitnika u MS Excel Tablici

Postotak klubova koji su odgovorili na poslani anketni upitnik je 32.35% (11 od 34). Iako bi bilo idealno dobiti odgovore od svih klubova, razumijem da to nije uvijek moguće zbog raznih ograničenja. Iz tog razloga, kao i zbog detaljnije analize, definirane podatke za preostale klubove, preuzela sam sa službene stranice HKS-a. Nakon toga sve klubove sam spojila u jednu MS Excel gdje sam i radila daljnju analizu podataka.

2. Jahači i jahačice

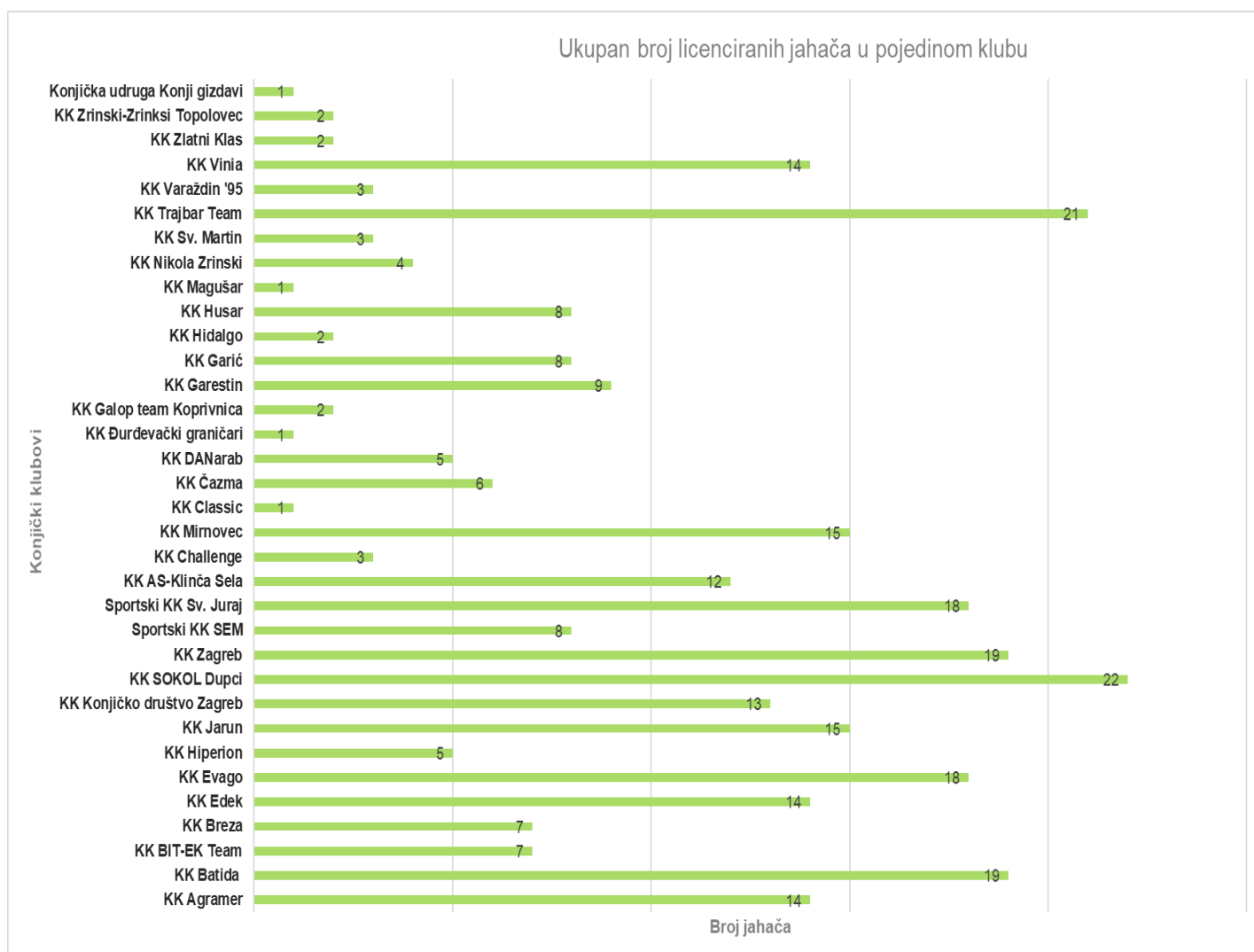
Natjecatelji u konjičkom sportu, odnosno jahači i jahačice dolaze iz raznih dobnih skupina. Opći pravilnik HKS-a određuje dobne kategorije natjecatelja (članak B.3.2) i iskustvene kategorije natjecatelja (članak B.3.3.)

Prema dobi natjecatelji se dijele na:

- Poni natjecatelje od 9 do 16 godina starosti
- Kadeti od 10 do 14 godina starosti
- Juniori od 14 do 18 godina starosti
- Mladi natjecatelji od 16 do 21 godine starosti
- Seniori iznad 18 godina starosti
- Veterani iznad 45, a muškarci iznad 49 godina starosti

Dobne kategorije natjecatelja mogu biti regulirane specijalnim pravilnicima po disciplinama. Prema iskustvenoj kategorizaciji natjecatelji dobivaju odgovarajuću licencu, 1 za početničku licencu, 2, 3, te 4 kao najviši stupanj.

Analiza jahačke populacije u hrvatskim klubovima pruža ključne informacije o njihovoj strukturi, veličini i karakteristikama, a bitna nam je kako bi dobili uvid u trenutno stanje konjičkog sporta, odnosno jahača i na temelju toga predložiti mjere za unapređenje konjičkog sporta. Podatke koje sam koristila za analizu jahačke populacije i smatram da imaju veliku korist u unapređenju konjičkog sporta su podaci o *ukupnom broju licenciranih jahača u pojedinom klubu, te podjela jahača prema dobi i spolu*.



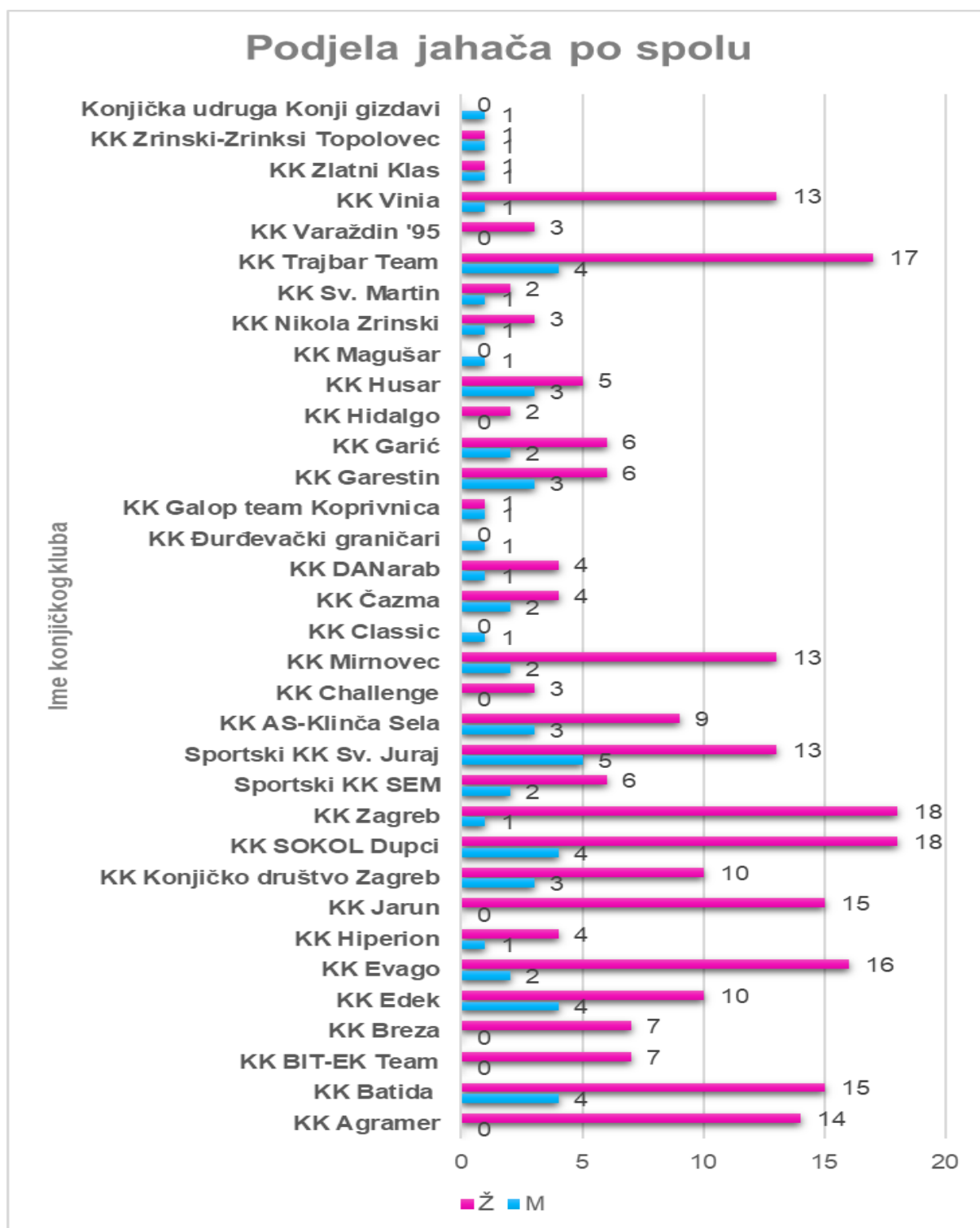
Slika 13. Broj licenciranih jahača u pojedinom klubu (HKS, 2023)

Analiza ukupnog broja licenciranih jahača potrebna mi je kako bi dobila uvid u veličinu i razlikovanje jahačke populacije, i na temelju toga prepoznala potrebe koje bi pomogle u povećanju broja jahača. Na osnovu tih podataka primijetila sam da se veličine konjičkih klubova po broju licenciranih jahača kreću u rasponu od 1 (najmanji broj licenciranih jahača) do 22 (najveći broj licenciranih jahača). Većina klubova (14 klubova) ima između 1 i 8 licenciranih jahača. (Slika 13.) Nekoliko je klubova s većim brojem licenciranih jahača (12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 22) i to su većinom klubovi koji se nalaze na području grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Što se tiče dobivenih rezultata vezanih uz velik broj licenciranih jahača na području Zagreba, meni osobno nisu iznenađujući, jer smatram da ljudi koji žive u gusto naseljenim područjima općenito imaju veću vjerojatnost da će biti izloženi nekoj aktivnosti (u ovom slučaju konjičkom sportu) nego oni koji žive u rjeđe naseljenim područjima, gdje je udio populacije manji, a samim

time i izbor aktivnosti je manji. Mislim da dobra infrastruktura može utjecati na povećanu koncentraciju broja klubova u području većih gradova, jer olakšava dolazak i iz okolnih područja. Iz osobnog iskustva mogu reći da jedan od čimbenika koji utječe na veličinu kluba je geografsko područje. Mislim da zbog svoje raznolikosti može utjecati na broj jahača u klubu, jer pruža mogućnost organiziranja različitih vrsta konjičkih događaja na određenim područjima. Uz to dodala bi i raznolikost disciplina, odnosno postoje klubovi koji se bave isključivo jednom disciplinom, dok isto tako postoje klubovi koji se bave s dvije ili više disciplina. Rekla bi da je to dosta bitan faktor kada je u pitanju veličina klubova jer klub koji nudi raznolikost po disciplinama ima veću šansu privući širi krug ljubitelja konjičkih sportova i jahača s različitim interesima.

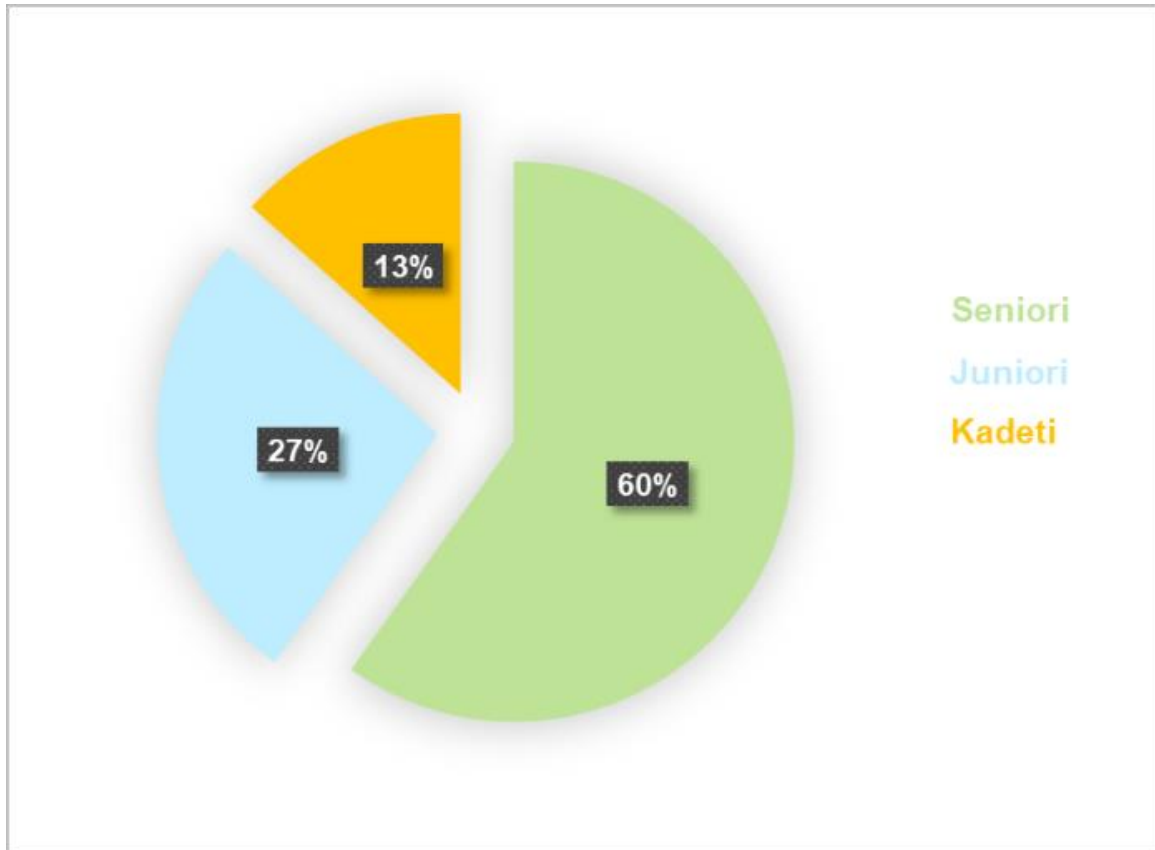
S ciljem što detaljnije analize napravila sam podjelu po spolu i dobnim kategorijama za svaki klub. Ova analiza bila mi je potrebna za uvid u spolnu raspodjelu i dobnu strukturu, te kako bih, na temelju tih podataka i osobnog mišljenja, pokušala odrediti faktore koji mogu utjecati na jahaču populaciju na nekom području. Ukupno je analizirano 299 jahača, od kojih su 47 muškaraca (15.7%) i 256 žena (85.6%). Od ukupnog broja jahača, njih 179 ili 60.2% pripada skupini seniora . Među seniorima, 47 jahača (26.1%) su muškarci, dok su 133 (73.9%) žene. Juniori su činili drugu najveću skupinu s ukupno 80 jahača (26.8%). Od tog broja, 6 (7.5%) su dječaci, dok su 74 (92.5%) djevojke. Kadeti su predstavljali najmanju skupinu, s ukupno 40 jahača (13.4%). Među kadetima, 2 (5%) su bili dječaci, dok su 38 (95%) bile djevojčice.



Slika 14. Jahači po spolu i klubovima (HKS, 2023. obrada autorica)

Uvidom u sliku 14. i na temelju osobnog iskustva mogu zaključiti da je konjički sport u Hrvatskoj dominantno ženski sport (85.6 % od ukupnog broja). Tu dominaciju možemo vidjeti u svim dobnim kategorijama. Moja pretpostavka je da na to mogu utjecati društvene norme,

očekivanja i stereotipi koji igraju ulogu u biranju interesa za određeni sport. Obzirom na to da konjički sport ne zahtijeva posebne tjelesne predispozicije moguće je da žene i zbog toga biraju češće konjički sport u odnosu na muškarce.



Slika 15. Postotak jahača po dobnim kategorijama

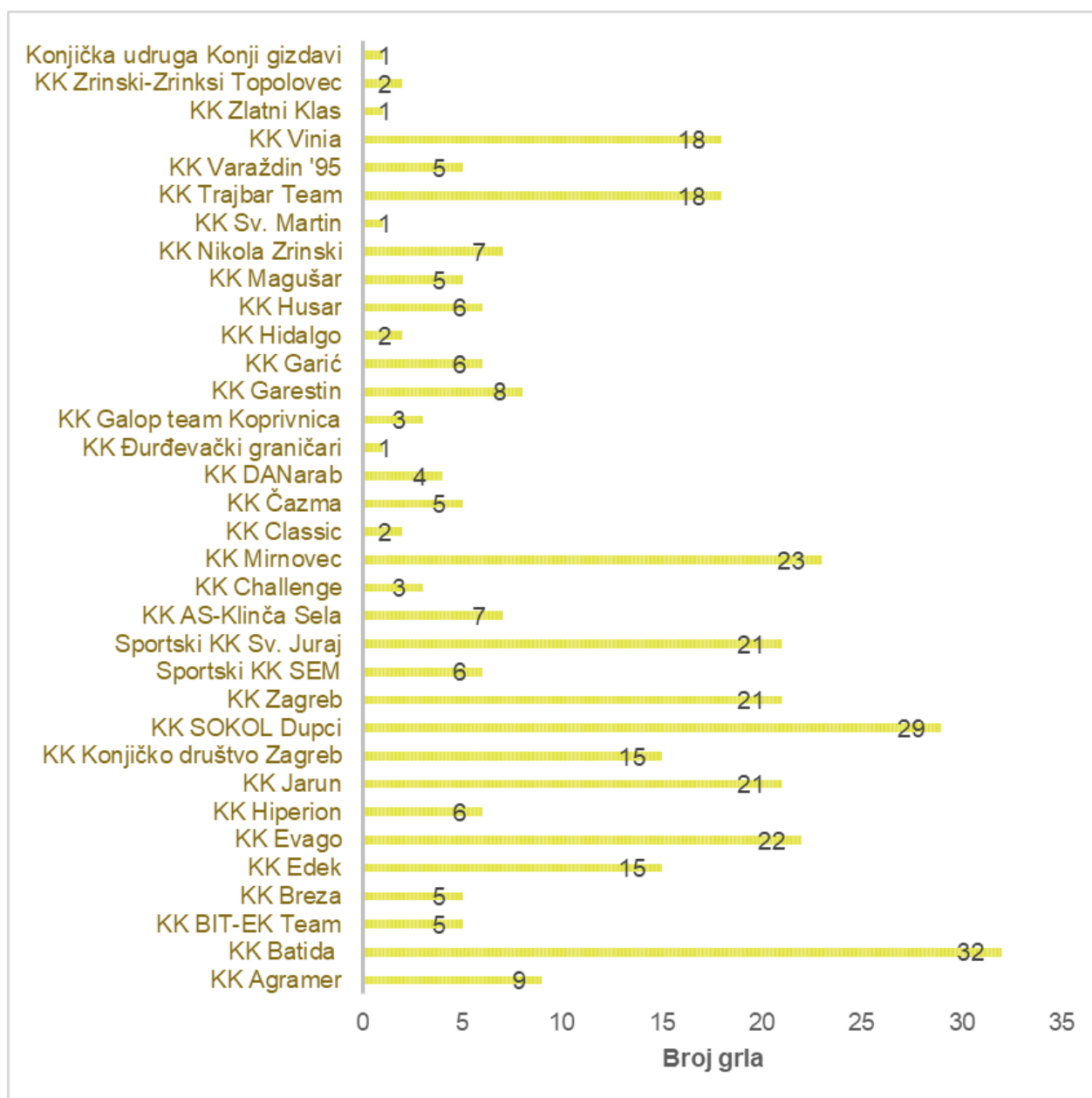
Prema grafikonu sa slike 15. možemo uočiti kako čak 60% od ukupnog broja jahača čine seniori. Po mom mišljenju, financijska mogućnost sudjelovanja u konjičkom sportu predstavlja važan faktor koji utječe na broj jahača u određenoj dobnj kategoriji. Iz osobnog iskustva mogu potvrditi da je konjički sport dosta financijski zahtjevan sport, a pogotovo ako pripadate mlađim kategorijama. Za početak, samo održavanje konja, posebno ako imate svog, dosta je financijski zahtjevno. U slučaju ako nemate svog konja, morat ćete financirati usluge škola jahanja i treninga koje se mogu razlikovati ovisno o lokaciji, razini treninga i sl. Konjički sport zahtijeva određenu opremu poput jahaćih čizama, kaciga, odjeće, sedla i dr. Ta oprema je dosta skupa, pa bi također moglo predstavljati financijski izazov za pojedince. U slučaju da se odlučite za sudjelovanje na natjecanjima, pripremite se za putovanje na različite lokacije što može biti odlično iskustvo, ali se također pripremite za financiranje tog putovanja, smještaja i ostalog. Jedan od faktora zašto mislim da ima više seniora u odnosu na juniore i kadete je slobodno

vrijeme. Pod slobodno vrijeme mislim na školu i fakultetske obveze koje im mogu oduzeti vrijeme i ograničiti sudjelovanje u konjičkom sportu. Opterećenost školskim obavezama, ispitima, domaćim zadacima i ostalim aktivnostima može otežati redovito treniranje i natjecanje. Još jedan faktor koji bi navela i za koji mislim da je važan, zašto ima veći broj seniora u odnosu na mlađe kategorije je rezultat njihovog dugogodišnjeg kontinuiranog sudjelovanja u konjičkom sportu. Daljnjom analizom dobila sam da kategoriju juniora čini 27 %, a kadeta 13% od ukupnog broja. Neke od faktora koji utječu na te brojke navela sam gore u tekstu, a neke ću još dodati u nastavku. Iz osobnog iskustva, smatram da na nisku zastupljenost juniora može utjecati faza prelaska u seniore, gdje se mogu odlučiti za promjenu prioriteta u životu i napuštanje konjičkog sporta. Što se tiče kadeta navela bi kao prepreku za bavljenje konjičkim sportom, raznolikost drugih aktivnosti što može smanjiti dostupno vrijeme i motivaciju za uključivanje u konjički sport. Također, mislim da mlađe dobne kategorije nemaju dovoljno znanja i informacija o prednostima i mogućnostima konjičkog sporta pa samim time nemaju ni interes za uključivanje. Na temelju rezultata analiza po spolu, vidljivo je da je jako mali broj muških juniora i kadeta uključeno u konjički sport. Osobno smatram da je ključni razlog takvih rezultata, usmjeravanje dječaka i mladih muškaraca prema drugim sportovima koji se smatraju „muževnijima“ kao npr. nogomet, rukomet, boks i sl. Takav način razmišljanja može utjecati na muške mlade ljude na način da se osjećaju izolirano ili nesigurno uključujući se u takav sport. Iako vjerojatno postoje i drugi faktori, ovo su samo neki od faktora koji po mom mišljenju najviše utječu na broj jahača.

3. Konji / grla

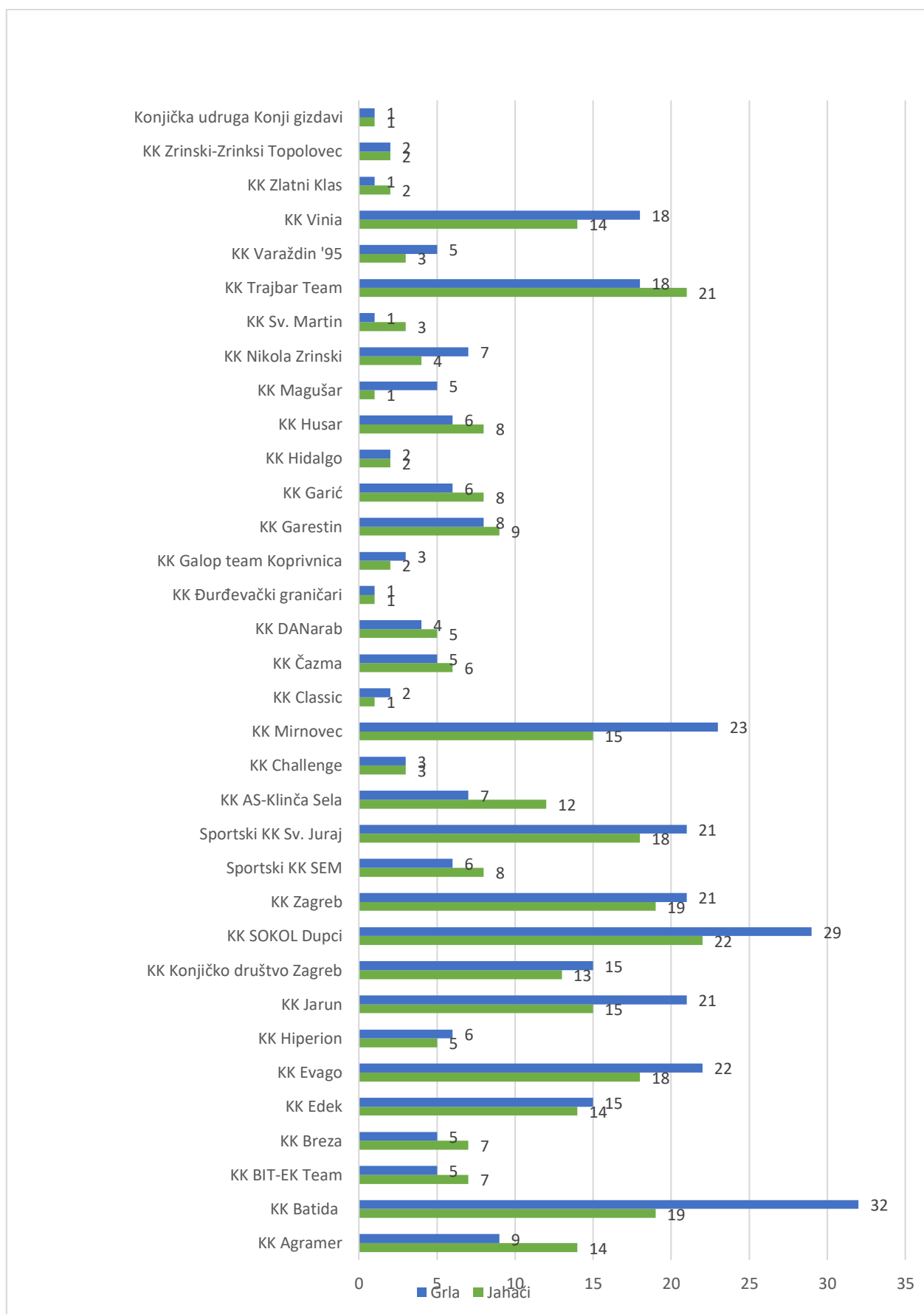
Danas na svijetu postoji otprilike dvjestotinjak pasmina konja i ponija. Povezanost pasmina konja s konjičkim disciplinama ima ključnu ulogu u uspjehu i izvedbi u svakoj disciplini. Svaka disciplina zahtijeva specifične karakteristike konja kako bi se postigli najbolji rezultati. Različite pasmine konja su razvijene tijekom stoljeća kako bi zadovoljile različite potrebe i zahtjeve raznih disciplina. Svaka konjička disciplina zahtijeva određene fizičke sposobnosti i temperament konja. Na primjer, u dresurnom jahanju, elegancija, fleksibilnost i pokretljivost konja su ključni. Pasmine poput lipicanaca, andaluzijskih konja i hanoveranca često se koriste u dresurnim disciplinama zbog svoje prirodne ljepote, gracioznosti i sposobnosti izvođenja složenih pokreta. S druge strane, u preskakanju prepona, visina i snaga konja su ključni. U western jahanju, pasmine poput quarter konja, appaloosa konja i paint konja često dominiraju. Oni su specijalno uzgajani za ovu disciplinu, s naglaskom na miran temperament, okretnost i brzinu. Endurance jahanje zahtijeva konje koji su izdržljivi i mogu preći velike udaljenosti. Pasmine poput arapskih konja često se koriste u ovim disciplinama zbog svoje izdržljivosti, brzine i sposobnosti prilagodbe različitim terenima. Osim toga, pasmine konja mogu se koristiti i u više disciplina, ovisno o njihovim sposobnostima i treningu. Primjerice, engleski punokrvni konji su poznati po svojoj brzini i koriste se u galopskim utrka, ali također mogu sudjelovati u preponskom jahanju ili dresurnim disciplinama. (Hermsen, 2003.)

Sljedeća analiza koja mi je bila bitna za pisanje ovog rada bila je analiza stanja licenciranih grla u analiziranim klubovima. Iz osobnog iskustva i prethodno stečenog znanja smatram da je analiza stanja konja bitna jer nam je za uspješnost u konjičkom sportu, osim teorijskog i praktičnog znanja o jahanju, bitno i razumijevanje fizičkog i mentalnog znanja o konju, njihovih potreba i uvjeta života, te ostalih informacija koje su potrebne za postizanje određenih rezultata.



Slika 16. Broj licenciranih grla po klubu

U 34 analiziranih konjičkih klubova ukupno je 355 grla. Na temelju slike 16. primijetila sam da se raspon broja konja kreće od 1 (najmanji broj grla) do 32 (najveći broj grla). Četiri kluba imaju samo jednog konja, po dva konja imaju tri kluba i tri konja imaju tri kluba. Primijetila sam da dva kluba imaju po 15 i 18 konja, a čak su tri kluba sa 18 konja. Također, primijetila sam da ima klubova koji imaju veći broj konja (21, 22, 23, 29 i 32). Izračunom aritmetičke sredine, dobila sam da je prosječan broj konja po klubu 10.



Slika 17. Broja jahača i grla po klubu

Analizirajući podatke na Slici 17. primijetila sam da je omjer konja i jahača u klubovima raznolik. Kada sam zbrojila klubove sa većim ili manjim brojem konja ili jahača, dobila sam da od 34 kluba, 50% (17) klubova ima više konja nego jahača, 38,24% (13) klubova ima više jahača nego konja, i u samo 4 (11,76%) klubova je broj konja i jahača jednak. Također, na temelju ovih i prijašnjih rezultata mogu zaključiti da se klubovi s najviše konja i jahača nalaze u području Zagreba.

4. Treneri

„Edukacija stručnih kadrova je strateški interes HKS-a, te je stoga I.O. HKS-a osnovao odbor za edukaciju, čiji je zadatak izrada pravilnika za edukaciju stručnih kadrova za potrebe našeg saveza, kao i (su)organiziranje i provođenje seminara i tečajeva za iste u suradnji sa sportskim odborima HKS-a. To se prije svega odnosi na Program HOA-e, osposobljavanje i stručno usavršavanje osoba za potrebe konjičkog sporta. U suradnji između Hrvatske olimpijske akademije i Hrvatskog konjičkog saveza, 2007 godine, započet je program osposobljavanja i stručnog usavršavanja osoba za potrebe HKS-a. Stručni kadrovi trenera i voditelja imaju vrlo važnu ulogu u osposobljavanju i sustavnom kvalitetnom educiranju budućih sportaša, koji se mogu uključiti u sustav natjecanja u disciplini ili disciplinama, već prema vlastitim sklonostima i mogućnostima.“ (“Principi Edukacije”)

„Temeljem stalnog živog sustava koji se temelji na znanju i iskustvu stečenima u sportskim konjičkim disciplinama te programu osposobljavanja i usavršavanja kadrova za obavljanje stručnih poslova u sportu (glasnik Ministarstva prosvjete, kulture i športa Republike Hrvatske, Zakona o športu te Statuta Hrvatskog konjičkog saveza radi stvaranja uvjeta osposobljavanja i stručnog usavršavanja kadrova za potrebe konjaništva u funkciji razvoja hrvatskog jahanja na provjereno stručnim temeljima, Stručni odbor za edukaciju, Hrvatskog konjičkog saveza osmislio je pravilnik koji propisuje uvjete za stjecanje i produljivanje ovlasti (licenci) Hrvatskog konjičkog saveza za obavljanje stručnih trenerskih poslova u jahanju, koja su prvenstveno osnovana na:

- Sportskim rezultatima kandidata
- Sportskim rezultatima njihovih učenika
- Obrazovnim programom osposobljavanja i usavršavanja osoba za potrebe konjičkog športa, Hrvatske olimpijske akademije,
- Obrazovnim programom osposobljavanja i usavršavanja osoba za potrebe konjičkog športa, drugih priznatih Konjičkih federacija u inozemstvu
- Obrazovanje na Kineziološkom fakultetu
- Obrazovnim programom osposobljavanja i usavršavanja osoba za potrebe konjičkog športa, Međunarodne konjičke federacije, (FEI)“ (“Principi Edukacije”)

Prema podacima koje sam skinula sa službene web stranice HKS-a u Hrvatskoj je ukupno 64 osobe koje su stručno osposobljene za trenera/ voditelja jahanja. U sklopu programa Hrvatskog olimpijskog akademskog horsemanshipa (HOA-HKS), trenutno je aktivno 29 voditelja jahanja, 6 trenera daljinskog jahanja, 18 trenera za dresurno i preponsko jahanje, 6 međunarodnih

trenera dresure i prepona, 4 trenera preponskog i dresurnog jahanja posjeduju verificirane diplome u Ministarstvu Prosvjeta, te jedan trener preponskog i dresurnog jahanja koji je stekao stručno osposobljenje u inozemstvu.

5. Financije

Analiza financijskih prihoda i rashoda napravljena je na temelju javno dostupnih financijskih izvještaja konjičkih klubova koji su dostupni u internetskoj bazi - [Registar neprofitnih organizacija \(mfin.hr\)](https://mfin.hr), a koja je ustrojena i vođena od strane Ministarstva financija Republike Hrvatske. Analizom su obuhvaćena 34 konjička kluba, a podaci se odnose na 2023. godinu.

Tablica 1. Prihodi i rashodi 34 analizirana konjička kluba u 2023. godini

Konjički klubovi 2023.	
PRIHODI	999.212,56 €
RASHODI	1.022.415,95 €

Izvor: Ministarstvo Financija RH, Registar neprofitnih organizacija, 2024., obrada autorice

Tijekom 2023. godine 34 konjička kluba ostvarila su ukupno 999.212,56 € prihoda te 1.022.415,95 € rashoda. (tablica 1.) Klubovi su u ukupnom iznosu ostvarili nešto veće rashode od prihoda. Pojedinačno je 18 konjičkih klubova u 2023. ostvarilo negativan rezultat poslovanja (veći rashodi nad prihodima) ali niti u jednom klubu negativni rezultat nije prelazio iznos od 7.000 € i kod većine klubova pokriven je viškom prihoda prenesenim iz prethodnih godina. Ukupno su analizirani klubovi u 2023. godini imali raspoloživi višak prihoda za slijedeća razdoblja u iznosu 476.052,32 €. Generalno, iako su u 2023. godini ostvarili manjak prihoda nad rashodima analizom obuhvaćeni konjički klubovi posluju pozitivno uz knjigovodstveni iskaz značajnijih financijskih viškova iz prethodnih razdoblja.

U tablici 2. nalazi se podjela klubova u razrede prema ostvarenim prihodima. Prosječno su konjički klubovi obuhvaćeni analizom u 2023. godini ostvarili oko 29.400 € prihoda te su imali oko 30.100 € rashoda. Međutim, 24 kluba ili njih 70% su ostvarili prihode do 20.000 €, 3 kluba između 20.000 i 50.000 €, 4 kluba između 50.000 i 100.000 € te 3 kluba iznad 100.000 €.

Tablica 3. Konjički klubovi podijeljeni u razrede prema ostvarenim prihodima u 2023.

	Broj konjičkih klubova prema ostvarenim prihodima u 2023.	%
do 20.000 €	24	70%
20.001 € - 50.000 €	3	9%
50.001 € - 100.000 €	4	12%
više od 100.000 €	3	9%

Izvjeshno je kako tek 7 konjičkih klubova u središnjoj Hrvatskoj (21% klubova) ostvaruje godišnje prihode više od 50.000 € dok ostali klubovi raspolažu s relativno skromnijim financijskim sredstvima. Od navedenih klubova njih 5 djeluje u Gradu Zagrebu, a 2 na području Zagrebačke županije.

Prema strukturi prihoda (Tablici 3.) kod 34 analizom obuhvaćena konjička kluba najviše financijskih sredstava ostvaruju iz tri izvora:

- donacije - 55,3%
- prodaja roba i pružanje usluga – 21,9%
- članarine – 19,6%

Prihodi od imovine čine svega 1% ukupnih prihoda dok ostali prihodi (prihodi po posebnim propisima i ostali prihodi) čine 2,1 % ukupnih prihoda.

Tablica 3.. Struktura prihoda konjičkih klubova u 2023.

	2023	%
Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	219.005,22 €	21,9%
Prihodi od članarina i članskih doprinosa	195.563,32 €	19,6%
Prihodi po posebnim propisima	6.415,70 €	0,6%
Prihodi od imovine	10.409,74 €	1,0%
Prihodi od donacija	552.823,04 €	55,3%
<i>Prihodi od donacija iz proračuna</i>	61.938,24	6,2%
<i>Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija</i>	0,00	0,0%
<i>Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba</i>	223.720,11	22,4%
<i>Prihodi od građana i kućanstava</i>	124.403,09	12,5%
<i>Ostali prihodi od donacija</i>	142.761,60	14,3%
Ostali prihodi	14.995,54 €	1,5%
Prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	0,00 €	0,0%
PRIHODI UKUPNO	999.212,56 €	100,0%

Izvor: Ministarstvo Financija RH, Registar neprofitnih organizacija, 2024., obrada autorice

Činjenica kako donacije čine većinu prihoda konjičkih klubova ne iznenađuje i u značajnoj je mjeri sukladna sličnim analizama koje su rađene za hrvatski sport. (vidi npr. Bronić i sur., 2012.). U prihodima od donacija donacije trgovačkih društava (22,4% prihoda) imaju najveći udio (Tablica 3.), a zatim slijede prihodi od lokalne uprave (gradova, općina i županija) koji se zbog, vjerojatno, različitih računovodstvenih praksi knjiže pod prihode iz proračuna te pod

ostale prihode od donacija (zajedno 20,5% prihoda). Oslanjanje na javne odnosno proračunske izvore prihoda jedna je od ključnih osobina cjelokupnog sustava financiranja hrvatskoga sporta te se sustav financiranja analiziranih konjičkih klubova po tom pitanju značajnije razlikuje od ostatka Hrvatske. Naime, javni i proračunski izvori čine oko 53% prihoda ukupnog hrvatskoga sporta. (Bronić i sur., 2012.) dok u konjičkim klubovima oni čine tek 20,5% prihoda. Dodatno, od 34 analiziranih konjičkih klubova njih 16 (ili oko 47%) ne ostvaruje nikakve prihode iz javnih (proračunskih) izvora ili oni čine tek manje od 10% njihovih ukupnih prihoda. Javna (proračunska) sredstva čine više od 50% prihoda kod 8 konjičkih klubova (24%) a kod 3 konjička kluba oni čine i jedini izvor prihoda.

Prihodi ostvareni od članarina s relativnim udjelom od 19,6% u ukupnim prihodima značajno su veći od prosjeka sportskih klubova u Republici Hrvatskoj. Naime, članarine čine oko 8% ukupnih prihoda cijeloga sustava sporta u Republici Hrvatskoj (Bronić i sur., 2012.) Dodatno klubovi bilježe i značajne prihode od donacija građana i kućanstava koje čine 12,5% ukupnih prihoda. Udio članarina i donacija građana u prihodima pokazuje spremnost građana na participiranje u troškovima konjičkih klubova te generalno pokazuje pozitivnu percepciju konjičkog sporta kod dijela građana koja se izravno očituje u činjenici kako članovi konjičkih klubova gotovo 3 puta više sudjeluju u financiranju konjičkih klubova u odnosu na prosjek Republike Hrvatske. S druge strane pokazuje i snagu konjičkih klubova u animaciji velikog dijela građana za izravno sufinanciranje dijela troškova sustava konjičkog sporta i klubova.

U strukturi rashoda materijalni rashodi klubova dominiraju i čine čak 73,4% rashoda, a slijede rashodi za radnike s udjelom od 17,2%. (Tablica 4.)

Tablica 4. Struktura rashoda konjičkih klubova u 2023.

	2023	%
<i>Rashodi za radnike</i>	175.897,76 €	17,2%
<i>Materijalni rashodi</i>	750.271,82 €	73,4%
<i>Rashodi amortizacije</i>	63.386,70 €	6,2%
<i>Financijski rashodi</i>	20.924,01 €	2,0%
<i>Donacije</i>	7.086,17 €	0,7%
<i>Ostali rashodi</i>	4.849,49 €	0,5%
<i>Rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija</i>	0,00 €	0,0%
<i>RASHODI UKUPNO</i>	1.022.415,95 €	100,0%

Izvor: Ministarstvo Financija RH, Registar neprofitnih organizacija, 2024., obrada autorice

Analizom obuhvaćeni konjički klubovi u 2023. godini imali su 17 zaposlenih osoba ili u prosjeku 0,5 zaposlenih po klubu. Prosječan trošak godišnje plaće zaposlenih u konjičkim klubovima iznosio je 10.347 €.

Zaključno, analizirani konjički klubovi imaju godišnje prihode i rashode u visini od oko 1 milijun eura. Tek 3 konjička kluba ostvaruju prihode više od 100.000 € dok njih 24 ili 70% ostvaruje prihode do 20.000 €. Većinu prihoda konjički klubovi ostvaruju od donacija (55,3%), pružanja usluga (21,9%) te članarina (19,6%). Najveći udio u rashodima konjičkih klubova čine materijalni rashodi s a 73,4%.

6. Perspektive razvoja konjičkog sporta u središnjoj Hrvatskoj

Kao dugogodišnja natjecateljica i zaljubljenica u konjički sport s velikim interesom pratim stanje i razvoj ovog sporta u Hrvatskoj. Na temelju osobnog iskustva i analiza koje sam provela radi pisanja ovog rada uvjerena sam da postoji nekoliko ključnih koraka koje možemo poduzeti kako bismo unaprijedili konjički sport u našoj zemlji. Na samom početku osvrnula bih se na trenutno stanje infrastrukture, koja ima dosta bitnu ulogu u razvoju konjičkog sporta, ali nažalost nije dovoljno razvijena. Dobro razvijena infrastruktura omogućava rekreativcima i natjecateljima pristup kvalitetnim uvjetima za trening, dok organizatorima pruža potrebne kapacitete za održavanje natjecanja. Obzirom na to da u Hrvatskoj postoje samo četiri hipodroma, a ostalo su privatne staje, smatram da je poboljšanje infrastrukture od presudne važnosti. Izgradnja novih i modernizacija postojećih konjičkih centara omogućila bi jahačima bolje uvjete za trening i natjecanja. Uvođenjem modernih centara s kompletnom ponudom, uključujući štale, dresurne arene i jahačkih staza mogli bismo privući veći broj zaljubljenika u konjički sport, kako iz Hrvatske, tako i iz inozemstva. Osim infrastrukturnih ulaganja, važno je osigurati podršku privatnim stajama, koje čine većinu objekata za jahanje u Hrvatskoj. Poticanjem vlasnika staja na ulaganje u poboljšanje svojih objekata kroz subvencije i druge oblike podrške možemo osigurati kvalitetnije uvjete za sve sudionike u konjičkom sportu. Nakon infrastrukture, važno je osvrnuti se i na demografske karakteristike sudionika u konjičkom sportu. Na temelju provedenih analiza i osobnog iskustva uočljivo je, da u konjičkom sportu sudjeluje veći broj seniora u odnosu na juniore i kadete, te veći broj ženskih natjecateljica u usporedbi s muškim. Smatram da je jedan od ključnih izazova povećati broj mlađih sudionika u konjičkom sportu jer trenutna zastupljenost juniora i kadeta koja je manja u odnosu na seniore može imati dugoročne posljedice na održivost i razvoj sporta. Kako bismo potaknuli interes među mlađim generacijama mislim da bi veliki utjecaj imalo uvođenje konjičkog sporta u školske i izvanškolske aktivnosti. Organizacija radionica, prezentacije, posjeta klubovima, ili čak organizacija specifičnih programa, škola jahanja i kampova usmjerenih na djecu i mlade može pomoći u popularizaciji konjičkog sporta među mlađom populacijom. Smatram da bi takvi programi trebali biti osmišljeni na način da budu zabavni i edukativni kako bi se djeca i mladi zainteresirali za jahanje od najranije dobi. Također, kao što sam već spomenula, na temelju rezultata vidljivo je da je zastupljenost ženskih natjecateljica puno veća nego muških natjecatelja, pa smatram da je potrebno osigurati ravnotežu i podržati oba spola kako bi se sport razvijao u svim smjerovima. Na temelju osobnog iskustva smatram da bi organizacija specifičnih natjecanja i događanja ili nekih drugih programa gdje je recimo

uključena snaga i izdržljivost, te koji su usmjereni samo na muškarce mogla stvoriti dodatnu motivaciju za uključivanje u konjički sport. Također, povezivanje s lokalnim sportskim klubovima i zajednicama može pomoći u promoviranju konjičkog sporta među muškarcima. Još jedan segment u koji bi se svakako trebalo ulagati više napora jest edukacija i stručno usavršavanje trenera. Na temelju prikupljenih rezultata vidljivo je da je svega nekoliko educiranih trenera konjičkog sporta u Hrvatskoj. Organizacijom i uvođenjem tečajeva i seminara za trenere, te suradnja s međunarodnom konjičkom organizacijom osigurala bi se visoka razina stručnosti koja je neophodna za postizanje što boljih rezultata na natjecanjima, ali i da svi jahači, bez obzira na svoju razinu imaju pristup kvalitetnoj obuci i sigurnom učenju. Financijska podrška i sponzorstvo igraju ključnu ulogu u razvoju svakog sporta, pa tako i konjičkog. Poticaji i subvencije od strane vlade i lokalnih zajednica mogli bi značajno olakšati teret troškova koji dolaze s treniranjem i natjecanjem u konjičkom sportu. Ta sredstva mogu biti usmjerena na izgradnju novih objekata, modernizaciju postojećih i nabavu neophodne opreme. Također, osiguravanje financijske pomoći za mlade natjecatelje može im omogućiti da se posvete sportu bez brige o visokim troškovima. Iz osobnog iskustva mogu reći da su troškovi opreme, treniranja, brige o konju i sudjelovanja na natjecanjima jako visoki i da bez financijske potpore, mnogi talentirani jahači možda nisu nikad, niti će možda imati priliku razviti svoje vještine i natjecati se na višoj razini. Stoga, financijska pomoć bila bi izuzetno korisna za sve buduće jahače, pružajući im priliku da ostvare svoje snove i potencijal. Privlačenje sponzora iz privatnog sektora također bi omogućilo dodatna sredstva za razvoj sporta, organizaciju natjecanja i podršku talentiranim jahačima. Sponzori ne samo da osiguravaju financijska sredstva, već također doprinose popularizaciji sporta. Kroz marketinške kampanje i medijsku prisutnost, sponzori mogu pomoći u podizanju svijesti o konjičkom sportu i privlačenju novih sudionika. Ukratko, vjerujem da postoji veliki potencijal za razvoj konjičkog sporta u Hrvatskoj. Uz pravilna ulaganja, edukaciju, financijsku podršku, promociju, podršku mladim talentima, možemo postići značajan napredak i podići ovaj sport na višu razinu.

7. Zaključak

Kroz analizu trenutnog stanja konjičkog sporta u središnjoj Hrvatskoj, prethodno stečenog znanja i osobnog iskustva otkrila sam niz ključnih spoznaja. Jedna od spoznaja koja proizlazi iz ove analize je potreba za sinergijom između jahača i konja, odnosno, važnost harmoničnog odnosa između jahača i konja koji donosi uspjeh, zadovoljstvo i napredak. Broj licenciranih klubova, licenciranih jahača i grla, broj trenera, te raznolikost disciplina pokazuju prisutnost i interes za konjičkim sportom u Hrvatskoj. Unatoč tome, broj stručno osposobljenih trenera jahanja, kao osnovnih nositelja kvalitete treninga i razvoja sporta, ostavlja prostor za napredak. Ključna preporuka proizlazi iz potrebe za dodatnom edukacijom i obukom trenera jahanja. Povećanje broja stručnjaka s višim nivoima kvalifikacija može doprinijeti sigurnosti, kvaliteti treninga i tehničkom razvoju jahača. Uz to, smatram da je važno poticati suradnju između klubova, saveza i institucija u svrhu stvaranja bolje infrastrukture, natjecanja i edukacijskih programa. Također, smatram da bi organizacija lokalnih događanja, radionica i raznih promocija konjičkog sporta mogla doprinijeti širenju svijesti o vrijednostima konjičkog sporta i privlačenju novih zaljubljenika u ovaj sport. Dalje, prepoznala sam potrebu za prilagodbom klubova kako bi se odgovorilo na različite potrebe jahača i konja, te bi se učinkovitim upravljanjem klubova osigurala podrška, obuka i briga za pojedinog člana kluba. Osim toga, konjički sport, s bogatim izborom sadržaja i različitim brojem konja i jahača, ima potencijal da postane magnet za turiste koji traže različita iskustva. Jedan od ključnih nalaza je važnost usklađivanja broja konja i jahača. Ovaj odnos ne samo da utječe na kvalitetu obuke i performanse jahača, već i na iskustvo turista koji su zainteresirani za konjičke aktivnosti. Kroz promišljeno planiranje, suradnju između klubova i kontinuirano praćenje dinamike, možemo stvoriti okruženje u kojem će konjički sport rasti i napredovati. Razvoj i ponuda specifičnih programa usmjerenih prema potrebama jahača i konja, kao i poticanje edukacije i svijesti o konjičkom sportu, mogu potaknuti daljnji napredak ovog sporta u Hrvatskoj.

8. Literatura

Baban, M., Gregić, M., & Antunović, B. (2012). Konjogojstvo u Republici Hrvatskoj - stanje i perspektiva. *Krmiva*, 54(3), 89-98.

Bronić, M., i sur. (2012). *Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji*. Zagreb: Institut za javne financije.

Čačić, M. (2010). Što je konjička industrija? *Stočarstvo*, 63(1), 49-64.

Gimnastičarka na konju u saltu. (n.d.). *Svijet Konja*. <https://svijetkonja.ba/konjicki-sport/>

GO FIND ALICE. (n.d.). What is Polo? ("The Sport of Kings") — Basic Rules of Polo. <https://gofindalice.com/blog/what-is-polo-basic-rules>

Hermesen, J. (2003). *Konji - enciklopedija*. Zagreb: Veble Commerce.

Hrvatski konjički savez. (2023). *Principi edukacije*. <https://www.konjicki-savez.hr/Page.aspx?ID=1070>

International Federation for Equestrian Sports. (n.d.). *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/wiki/International_Federation_for_Equestrian_Sports

Jusufović, S. (2018, August 26). Daljinsko jahanje. *Svijet Konja*. <https://svijetkonja.ba/daljinsko-jahanje/>

Klincek. (2014, November 5). klincek <https://www.klincek.com/?p=4307>

Konj i jahač na vodenoj prepri. (n.d.). *Svijet Konja*. <https://svijetkonja.ba/konjicki-sport/>

Konj i jahač u skoku preko prepone. (n.d.). *Konji.hr*. <https://www.konji.hr/images/preponsko-jahanje.jpg>

Lučić, A. (n.d.). Galopska utrka. *eZadar*. <https://ezadar.net.hr/ostalo/galerije/2353367/14-medunarodne-konjicke-utrke-oluja-95/?slika=909549>

Ministarstvo financija Republike Hrvatske. (2024). *Registar neprofitnih organizacija*.

<https://www.mfin.hr>

Natjecatelj u sulkama. (n.d.). *Hipodrom.hr*.

https://www.hipodrom.hr/medjunarodne_priredbe.html

O dresurnom jahanju. (n.d.). <https://www.konjicki-savez.hr/Page.aspx?ID=1040>

Petrović, E., i suradnici. (2014). *Udžbenik za pripremu polaganja ispita za jahačku dozvolu i natjecateljsku licencu*. Printex.

Popis hipodroma u Hrvatskoj. (n.d.). *Wikipedia*.

https://hr.wikipedia.org/wiki/Popis_hipodroma_u_Hrvatskoj

Rodeo jahač. (n.d.). *Horse Sport Ireland*. <https://www.horsesportireland.ie/disciplines/reining-western-riding/>

Ryback, A. (n.d.). Anna Marek and Holiday. *World Equestrian Center*.

<https://worldequestriancenter.com/dressage-shows-start-strong-with-world-equestrian-center-dressage-vi/>

Web-admin. (2015). Kočija s dva zaprežna konja. *Oreščanin.eu*.

https://www.orescanin.eu/konjanici_i_kocije/prestavljanje_zaprega_bijelo_biserje_slavonije_2015.html